

Особливості проведення досліджень зброї в умовах воєнного стану

Роман Москаленко

головний судовий експерт відділу досліджень зброї,
лабораторія криміналістичних видів досліджень,
Дніпропетровський науково-дослідний експертно-криміналістичний
центр МВС України, м. Дніпро, Україна,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8264-7515>,
e-mail: roma0689242494@gmail.com

З початку нападу російської федерації на Україну значно збільшилася кількість судових експертиз зброї внаслідок надходження зразків зброї та патронів, крупнокаліберних патронів і гранатометів, виготовлених країною-агресоркою. У зв'язку із чим необхідно витратити багато часу на опрацювання нагальних запитань, відповіді на які мають дати експерти.

Ключові слова: зброя; російська агресія.

Peculiarities of Conducting Weapon Examination Under Martial Law

Roman Moskalenko

Since the onset of the Russian Federation's aggression against Ukraine, the number of forensic examinations of weapons has grown substantially due to the receipt of samples of weapons and ammunition, large-calibre rounds, and grenade launchers manufactured by the aggressor country. In this regard, forensic experts should mandatorily address urgent, time-consuming issues.

Keywords: weapons; Russian aggression.

У сучасний період розвитку українського суспільства особливі актуальності та практичного значення набули питання розбудови суверенної, демократичної, соціальної і правової держави, яка має забезпечити всебічну охорону прав та свобод людини [1].

Основний закон держави визначає доктринальні засади політики законодавчої, виконавчої і судової влади в цій галузі [1, 2].

Із нападом російської федерації на Україну всі галузі в країні зіткнулись зі страшною проблемою, а саме війною.

Оскільки війна — це зброя, то значно збільшилось її надходження на дослідження. На дослідження почали надходити зразки вогнепальної зброї країни-агресорки, які раніше майже не траплялися в експертній практиці, наприклад: автомати АК-12

калібру 5,45 мм, одностовольні нарізні поліцейські карабіни моделі КС-23 калібру 23 мм та ін.

У зв'язку із цим у деяких випадках під час порівняльного дослідження постає питання, на вирішення якого судові експерти витрачають у рази більше часу

(оскільки названі вище зразки виготовлено в російській федерації, інформації про них офіційні видання України майже не містять). Вигляд деяких зразків зброї, виготовлених країною-агресоркою, що надходила на експертне дослідження, показано на рис. 1—2.

Рис. 1. Автомат АК-12 калібру 5,45 мм

Рис. 2. Нарізний поліцейський карабін калібру 23 мм моделі КС-23

На дослідження почала надходити не тільки зброя, із якою раніше експерти майже не стикалися, а й патрони та гільзи до неї. Наприклад, патрони калібру 9 × 39 мм, які використовують спецпідрозділи російської федерації. Ці патрони виго-

товляють на Климовському спеціалізованому патронному заводі рф винятково для стрільби зі зброї, виготовленої в цій країні.

Уперше на дослідження потрапили стріляні гільзи патронів калібру 9 × 39 мм для проведення іденти-

фікації зі зброї, із якої їх вистріляли. Цей випадок цікавий тим, що на гільзах відсутні маркувальні позначення, у зв'язку із чим установити рік виготовлення та завод-виробник наданих патронів не виявляється можливим. Це свідчить про те, що злочинці навмисно приховують інформацію про себе. Через відсутність інформаційної бази про слідову інформацію зброї, призначеної для стрільби патронами калібру 9 × 39 мм (примі-

ром, автоматів 9А-91, АК-9, АС ВАЛ, ОЦ-12 ТИСС, СР-3 ВИХРЬ, АМБ-17, снайперських гвинтівок (ВСК-94, ВСС Винторез) і російського штурмового стрілково-гранатометного комплексу ОЦ-14 Гроза), установити зброю, із якої вистріляно гільзи, не виявилось можливим. Вигляд патронів калібру 9 × 39 мм і стріляних гільз патронів калібру 9 × 39 мм [3], що надходили на експертне дослідження, показано на рис. 3—5.

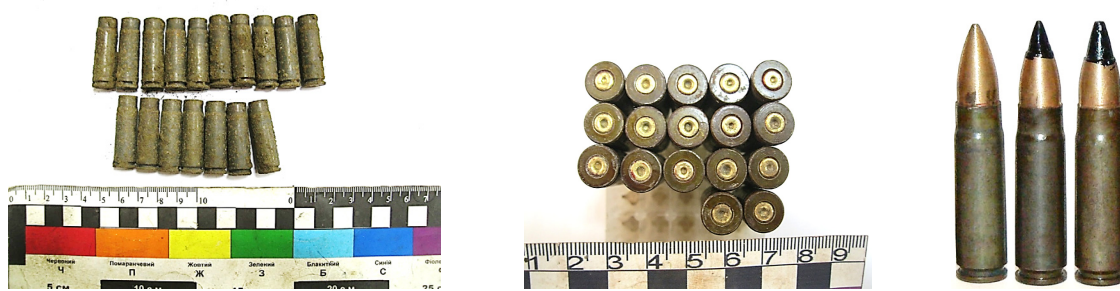

Рис. 3—5. Стріляні гільзи патронів калібру 9 × 39 мм і патрони калібру 9 × 39 мм

Із початком нападу російської федерації на Україну в дослідженні зброї започатковано новий напрям за експертною спеціальністю 3.5 «Дослідження гранатометів». У зв'язку із чим розроблено нові методики дослідження, а судові експерти почали здобувати нові навички, теоретичні та практичні знання. Почала з'являтися взаємодія

з іншими напрямами судової експертизи, а саме з експертами-вибухотехніками. За цим новим напрямом дослідження почали надходити підствольні гранатомети ГП-25, 40 мм ручні протитанкові гранатомети РПГ-7, РПГ-7В та ін. [4]. Вигляд деяких зразків гранатометів, що надходили на експертне дослідження, показано на рис. 6—7.

Рис. 6. Ручний протитанковий гранатомет РПГ-7В калібру 40 мм

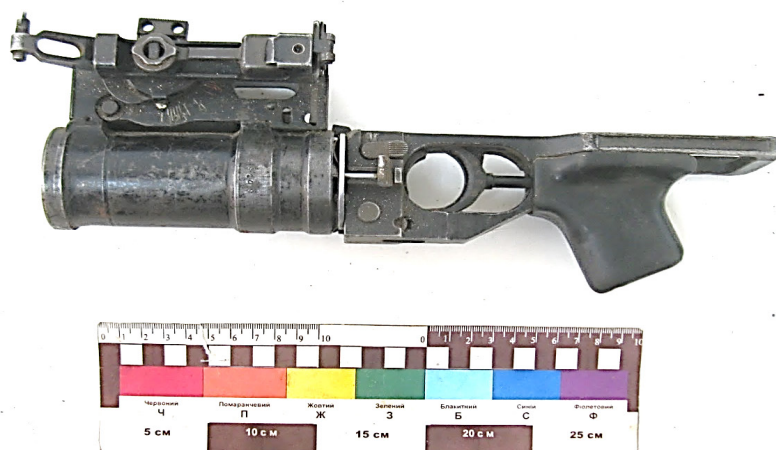

Рис. 7. Підствольний гранатомет ГП-25

Цікавим і водночас проблематичним також є питання відстрілу й дослідження патронів калібру $12,7 \times 99$ мм (.50 BMG), $12,7 \times 108$ мм, $14,5 \times 114$ мм тощо [3]. Проблематичним також є дослідження патронів з кулями типу МДЗ (миттєво-запалювальної дії). Зброю та умови для відстрілу цих патронів може забезпечити або винятково ініціатор проведення експертизи, надавши відповідну зброю, або шляхом послаблення патронів калібру 12,7 мм для їх відстрілу у водний кулевловлювач. Питання щодо надання умов і зброї для відстрілу патронів можна задовольнити шляхом відповіді на клопотання експерта, проте проміжок між надсиланням клопотання та отриманням експертом відповіді на нього інколи дуже затягує проведення судової експертизи і, як наслідок, впливає на накопичення значної кількості судових експертиз. Вигляд деяких зразків згаданих вище патронів, що надходили на експертне дослідження, показано на рис. 8—10.

Рис. 8. Патрон калібру $12,7 \times 99$ мм API-T ($12,7 \times 99$ мм NATO, .50 BMG) із бронебійно-запалювально-трасуючою кулею

Рис. 9. Патрон калібру $12,7 \times 99$ мм ($12,7 \times 99$ мм NATO, .50 BMG) із кулею зі сталевим осердям

Рис. 10. Патрон 12,7 мм із запалювальною кулею миттєвої дії МДЗ (7-3-2)

Перелік джерел посилання

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР (зі змін. та допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 24.09.2024).
2. Біленчук П. Д., Кофанов А. В., Сулява О. Ф. Балістика: криміналістичне вогнестрільне зброєзнавство. Київ, 2003. 384 с.
3. Коломийцев А. В., Ларьков С. Н., Собакарь И. С. Справочное пособие по патронам. Харьков, 2008. 528 с.
4. Соколов О. С., Вороненко П. Є. Дослідження ручного протитанкового гранатомета РПГ-7 і його модифікацій : метод. рек. Київ, 2023. 39 с.